

سانسور؛ بهانه فروش کتاب قاچاق

مدیر انتشارات «معین» با تأکید بر اینکه «سانسور روح و روان نشر را برهم ریخته است»، ادامه داد: قاچاقچیان کتاب، آثار منتشر شده سایر ناشران را بدون مجوز آنها چاپ کرده و با ادعای آنکه بدون سانسور هستند، گرانتر می‌فروشند و مخاطب هم این ادعا را باور کرده و برای خرید رغبت بیشتری نشان می‌دهد.

لیمصالح رامسری در گفت‌وگو با خبرنگار کتاب ایرنا، با اشاره به اینکه بعد از جنگ ۱۲ روزه بر پیکره اقتصاد، اجتماع و روان جامعه ضربه سختی وارد شد، ادامه داد: مردم در روزهای جنگ و بعد از آن همراه دولت بودند و مسئولان به همین دلیل از مردم تشکر کردند؛ اما هرگز نتوانستند جامعه را به ثبات فکری و آرامش برسانند.

مدیر انتشارات «معین» درباره قطعی آب و برق و تأثیر آن بر روند فعالیت نشر توضیح داد: در برخی از استان‌ها بعضی از روزها را تعطیل اعلام می‌کنند، تعداد روزهای تعطیل در ماه افزایش پیدا کرده است. همه این‌ها در درازمدت به اقتصاد جامعه و کشور آسیب می‌رساند. وقتی شهر تعطیل می‌شود، کتاب‌فروشی، چاپ‌خانه و صحافی تعطیل می‌شوند و ناشر نمی‌تواند به فعالیت خود ادامه بدهد. کارگران چاپخانه‌ها و صحافی‌ها چند روز قبل از تعطیلی به شهرهای خود سفر می‌کنند و بعد از اتمام تعطیلی هم چند روز بعد به محل کار باز می‌گردند در حالیکه تعداد قابل توجهی از این کارگران در چاپخانه و صحافی می‌خوابند.

او با تأکید بر اینکه روند تعطیلی و قطعی آب و برق بر قیمت کتاب تأثیر می‌گذارد، ادامه داد: وقتی برق در چاپخانه قطع می‌شود، کارگران بیکار منتظر برق می‌مانند، صحافی هم همین شرایط را دارد، اما در آخرماه کارفرما باید حقوق و مالیات و بیمه بپردازد. صاحب کار در انتهای ماه می‌بیند که کارگران روزی دو سه ساعت کار نکردند و تعداد روزهای تعطیل افزایش یافته است، صاحبان چاپخانه و صحافی باید این هزینه را پرداخت کند و در نتیجه هزینه چاپ و صحافی را گران‌تر می‌کنند و در نهایت مخاطب کتاب آن را می‌پردازد.

رامسری با تأکید بر اینکه این روزها ممیزی کتاب مانند شمشیر داموکلس (Sword of Damocles) اصطلاحی است برآمده از افسانه‌ای یونانی، که دلالت دارد بر تهدیدی دائمی، که هر واکنشی را ناممکن می‌سازد (عمل می‌کند، افزود: فشار اداره ممیزی را بر گردن خود احساس می‌کنیم. آنقدر که ممیزی، ناشران را آزار می‌دهد، قطعی برق و آب و حتی تعطیلی روزهای هفته، گرانی کاغذ، چسب، چاپ و صحافی، آن‌ها را اذیت نمی‌کند. برای دیگر مسائل می‌توان برنامه‌ریزی کرد اما برای سانسور نمی‌توانیم کاری کنیم.

مدیر انتشارات «معین» با اشاره به حضور دست‌فروشان (افرادی که کتاب ناشران را کپی‌برداری و منتشر می‌کنند) از ابتدای خیابان انقلاب تا انتهای آن، گفت: در میزها و بساط آن‌ها کتاب‌های انتشارات «معین»، «نگاه» و دیگر ناشران بزرگ دیده می‌شود، در حالی که این کتاب‌ها از روی نسخه اصلی اسکن و چاپ دیجیتالی شده است. روزی از یکی از فروشندگان قیمت کتاب «درخت انجیر معابد» نوشته احمد محمود را پرسیدم، رقمی اعلام کرد که از هزینه کتاب اصلی بالاتر بود. وقتی درباره چرایی قیمت بالای کتاب از او پرسیدم، گفت کتاب ناشر اصلی سانسور شده ولی متن این کتاب کامل و بدون سانسور است.

او در توضیح شرایطی که در نتیجه فعالیت قاچاقچیان کتاب برای ناشران شکل گرفته است، توضیح داد: قاچاقچی‌های کتاب شرایطی را به وجود آورده‌اند که من به عنوان ناشر می‌ترسم کتاب‌پرفروش چاپ کنم، زیرا بلافاصله شبکه‌های زیرزمینی، کتابم را در شمارگان بالا کپی و چاپ می‌کنند. این ناشر با اعلام اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی استفاده از واژه سانسور را به این افراد آموزش داد، ادامه داد: نسخه اصلی کتاب‌های احمد محمود، جعفر شهری، جلال الدین کزازی، ژاله آموزگار، هوشنگ مرادی‌کرمانی و دیگر نویسندگان متعلق به نشر «معین» است، اما مخاطب عادی این مساله را نمی‌داند.

رامسری با تأکید بر اینکه «سانسور روح و روان نشر را برهم ریخته است»، ادامه داد: مردم حرف دزد و قاچاقچی را باور می‌کنند و حرف من به عنوان ناشر را که برای کلمه به کلمه کتاب زحمت کشیده و با ارشاد جنگیدم تا کتاب را کامل منتشر کنم، باور نمی‌کنند. چنین روندی موجب می‌شود مردم دیگر کتاب ناشران را نخرند، زیرا فکر می‌کنند که سانسور شده است.

قاچاقچیان هوشیار هستند، وقتی متوجه می‌شوند که مجوز کتابی بعد از چند بار تجدید چاپ، باطل شده است، به سرعت آن کتاب را کپی می‌کنند و در بساط خود به فروش می‌رسانند.

مدیر انتشارات «معین» درباره یکی از پیامدهای فعالیت قاچاقچیان کتاب توضیح داد: قاچاقچیان بسیار هوشیار هستند و شاخک‌های حساسی دارند، وقتی متوجه می‌شوند که مجوز کتابی بعد از چند بار تجدید چاپ، باطل شده است، به سرعت آن کتاب را کپی کرده و در بساط خود به فروش می‌رسانند. در چنین شرایطی ممکن است ناشر چاره‌ای جز اینکه کتابش را به شکل غیرقانونی منتشر کند؛ ندارد.

او با بیان اینکه ممیزی به منزلت و جایگاه کتاب صدمه وارد می‌کند، ادامه داد: کتابی که بدون مجوز توسط ناشر منتشر و پخش شود، جزئی از شمارگان آن کتاب نیست و این تأثیر بدی بر چرخه نشر می‌گذارد. یکی از افرادی که کتاب‌هایم را به شکل قاچاق چاپ می‌کرد مستاجر من بود و من

نمی‌دانستم. وقتی با همکاری اتحادیه ناشران و کتاب‌فروشان تهران انبارشان را ضبط کردند، متوجه شدم. این رویداد در روزنامه‌ها منتشر شد. همچنین سایت اتحادیه ناشران و کتاب‌فروشان تهران درباره این مساله اطلاع‌رسانی کرد، این در حالی است که همان گروه به شکل‌های مختلف هنوز هم فعال هستند.

رامسری با تأکید بر اینکه این روزها باید از کاغذ با عنوان «دلار» نام برد، ادامه داد: دلار و یورو این روزها قیمتی دارند که همواره افزایش می‌یابد، کاغذ هم همین شرایط را دارد. کاغذفروش برای امروز یک رقم اعلام می‌کند و اگر برای دو روز دیگر بخواهید همان کاغذ را بخرید، عدد دیگری اعلام می‌کند چراکه هزینه خواب پول را هم درنظر می‌گیرد، زیرا ممکن است در طول دو روز قیمت کاغذ افزایش پیدا کند.

مدیر انتشارات «معین» افزود: برای مثال اگر قیمت یک بند کاغذ بالکی امروز یک میلیون و ۸۵۰ هزار تومان است شاید تا هفته دیگر به دومیلیون تومان برسد.

گویی زمین و زمان دست به دست هم دادند تا چراغ نشر خاموش شود. رامسری درباره حمایت‌هایی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌تواند از ناشران انجام دهد، توضیح داد: وزارت فرهنگ زمانی از هر عنوان کتاب حداقل ۲۰۰ نسخه می‌خرد، اما این روند در طول زمان خراب شد، چراکه مدیران جدید به سلیقه خود خرید می‌کردند. همچنین پیش از این وزارت فرهنگ کاغذ، وام، زینک و دیگر تسهیلات را در اختیار ناشر قرار می‌داد، اما این روزها خود را از این مسئولیت به طور کلی کنار کشیده است نه کاغذ در اختیار ناشر قرار می‌دهد و نه خرید می‌کند.

مدیر انتشارات «معین» افزود: وزارت فرهنگ می‌تواند کاری کند، تا مثل سابق ناشر از وزارت بازرگانی کاغذ بگیرد، اما گویی زمین و زمان دست به دست هم دادند تا چراغ نشر خاموش شود.